

Bemærkninger til forslaget

Der er et stort behov for at øge kommunernes muligheder for at skabe nye arbejdspladser. Især er der behov for at fjerne de nuværende begrænsninger i jobskabelsesloven, der vanskeliggør egentlig offentlig produktion, men derudover bør kommunerne gives en langt bredere vifte af erhvervspolitiske instrumenter at spille på. Som påvist i en redegørelse fra Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut er der i de andre nordiske lande og i England langt større muligheder for kommuner og amtskommuner til at føre en aktiv erhvervs politik.

Dette forslag skal give kommunerne bedre muligheder for at hjælpe nye iværksættere i gang. Erfaringsmæssigt er det inden for nyoprettede virksomheder og ikke inden for de etablerede, at de store beskæftigelsesudvidelser finder sted. Det er derfor et stort problem for de fremtidige beskæftigelsesmuligheder, at antallet af nyoprettede virksomheder er faldet stærkt i de senere år. Der er – ud over krisen – en række årsager hertil. Bl.a. er der færre, der har tilstrækkelig stor friværdi i familiens ejerbolig til, at startkapitalen kan skaffes ved belåning heraf. Der er derfor god grund til at skabe muligheder for at oprette egen virksomhed med en mindre startkapital.

De produkter, der kan være tale om, er såvel varer som forskellige former for tjenesteydelser. Det forudsættes, at kommunerne ikke medvirker til at starte en produktion af decideret skadelige produkter – f.eks. våbenproduktion – men det foreslås, at den konkrete stillingtagen til produktets art overlades til kommunerne.

Det ville bl.a. være naturligt, hvis kommunerne hjalp med til at sætte en ny produktion i gang på områder, hvor de selv er aftagere. Nogle kommuner og amtskommuner har allerede været inde på overvejelser i denne retning. Kommunernes muligheder for at tage beskæftigelsesfremmende initiativer er begrænset af den stramme økonomi, som nedskæringerne af bloktilskuddene har medført. Det bør derfor overvejes at oprette en statslig fond, hvorfra kommunerne kan låne de nødvendige midler, som det bl.a. kendes fra Sverige.

Der har tidligere i lov om iværksættelse af offentlige arbejder m.v. og om beskæftigelse af arbejdsløse fra 1958 været en generel bemyndigelse til at oprette iværksættercentre. Denne lov blev imidlertid ophævet i 1971. I dag er kommunernes muligheder for at oprette erhvervslokaler stort set begrænset til byggeri af industrihuse, der dels er forbeholdt egnsudviklingsområder, dels er betinget af, at kommunen på forhånd har en lejer på hånden. Desuden kan der oprettes håndværkerhuse i forbindelse med sanering og byfornyelse.

I praksis har det vist sig, at enkelte kommuner på trods af kommunalfuldmagten har fundet mulighed for at oprette iværksættercentre f.eks. i bygninger, der er købt til andet formål. Ligeledes er der oprettet en del iværksættercentre på privat basis bl.a. af Kreditforeningen Danmark. Selv om behovet således er dækket nogle steder, er det mere rimeligt, at kommunerne atter får en generel bemyndigelse til at gå ind i denne opgave.

De iværksættercentre, der her foreslås, skal ikke være forbeholdt bestemte områder eller være betinget af, at der på forhånd står lejere klar. Der skal være tale om bygninger med tilhørende administrationshjælp, telefonpasning m.v., ligesom kommunen i forbindelse med indflytningen bør være behjælpelig med at etablere kontakt til det lokale teknologiske informationscenter og med at søge at få aftaler med grossister til markedsføring af det nye produkt.

Faciliteterne skal ikke stilles gratis til rådighed, men skal udlejes til kostprisen. Derved opnås, at startomkostningerne nedsættes væsentligt, og at iværksættere kan koncentrere sig om at færdiggøre og producere deres produkt.

Håndværksrådet udsendte i maj 1984 en rapport om erfaringer fra danske og udenlandske iværksættercentre. Heri beskrives forskellige typer iværksættercentre (rugekasser, værkstedsbyer, videnskabsparker m.v.), ligesom forskellige muligheder for ejerskab, lejevilkår, ledelse m.v. gennemgås. Denne rapport kan tjene som inspiration for de kommunale myndigheder, men det er ikke tilrådeligt, at der i selve loven nedfældes bestemmelser